

10 rokov pôsobenia asociácie CECGA, výsledky a výzvy do budúcnosti

Barbora LAZÁROVÁ

V tomto roku uplynú 10 rokov od založenia Stredoeurópskej asociácie správy a riadenia spoločností – Central European Corporate Governance Association (CECGA), čo nás prirodzene privádza k zamysleniu čo sa asociácii z jej zámerov podarilo za uplynulé roky zrealizovať a k úvahám o dlhodobějších plánoch. Na začiatok treba určite pripomenúť, že ešte pred vznikom asociácie vznikol v roku 2002 prvý národný kódex, tzv. *Zjednotený kódex správy a riadenia spoločností (Zjednotený kódex)*, autormi ktorého boli BCPB, INEKO, NBS a zástupcovia profesných asociácií a kótovaných spoločností.

Z iniciatívy autorov kódexu bola v roku 2004 založená asociácia so zámerom vytvoriť subjekt, ktorý bude monitorovať celosvetový vývoj v oblasti Corporate Governance, pripomienkovať návrhy smerníc a odporúčaní Európskej komisie a OECD, podľa potreby aktualizovať národný kódex, otvárať odbornú aj politickú diskusiu na túto tému, šíriť informácie z ob-

lasti Corporate Governance formou prednášok, publikovaním článkov a organizovaním vzdelávacích programov.

V tom istom roku, v dôsledku účtovných škandálov na prelome tisícročí, OECD vydala revidované Princípy Corporate Governance a rovnako zareagovala aj Európska komisia, ktorá vydala odporúčania a smernice pre oblasť správy a riadenia spoločností. V týchto súvislostiach začala CECGA organizovať „Orientačné kurzy“ pre členov orgánov spoločností, v rámci ktorých oboznamovala účastníkov s princípmi dobrej správy a riadenia spoločností ako súčasťou *Zjednoteného kódexu*, s aktualizovanými princípmi OECD a s odporúčaniami Európskej komisie. Súčasne organizovala „Okrúhle stoly“ za účasti zástupcov NBS, MF SR, MS SR, profesných asociácií a kótovaných spoločností o význame národných kódexov, Princípoch OECD a iniciatívach Európskej komisie s cieľom vyvolať diskusiu o spôsobe ich implementácie do národnej legislatívy. Verejnú diskusiu k tejto téme asociácia podporovala aj publikovaním odborných príspevkov v médiách a na internetových stránkach CECGA.

V nadväznosti na novelizáciu príslušnej národnej legislatívy asociácia začiatkom roku 2006 rozhodla o nevyhnutnosti aktualizácie *Zjednoteného kódexu*. S cieľom zabezpečiť čo najširšiu podporu a účasť na procese aktualizácie a následne aj čo najširšiu akceptáciu a implementáciu nového národného kódexu Správna rada asociácie oslovila ministerku spravodlivosti pani Luciu Žitňanskú so žiadosťou o zabezpečenie podpory projektu aktualizácie na pôde MS SR, ale aj NBS, MF SR a MH SR. Pani ministerka zvolala v máji 2006 stretnutie všetkých zainteresovaných strán, ktoré sa s potrebou aktualizácie kódexu zotožnili a prisľúbili podporu. Vzhľadom na veľkú kapacitnú náročnosť prác na aktualizácii kódexu, veľký

počet zainteresovaných osôb a skutočnosť, že asociácia nemala žiadny výkonný aparát, práce na aktualizácii kódexu trvali viac než rok. Nový kódex postavený na aktualizovaných princípoch OECD a odporúčaní Európskej komisie vydala CECGA koncom roku 2007 pod názvom *Kódex správy a riadenia spoločností na Slovensku (Kódex)*. Od januára 2008 sa nový *Kódex* stal súčasťou burzových pravidiel a je záväzný pre všetky spoločnosti, ktorých cenné papiere sú obchodované na BCPB. Asociácia vydala *Kódex* v tlačenej podobe a distribuovala ho všetkým dotknutým spoločnostiam, partnerským inštitúciám a ďalším záujemcom. Spoločnosti, ktoré sa prihlásia ku *Kódexu* sú povinné každoročne zverejniť vo výročnej správe *Vyhlásenie o správe a riadení (Vyhlásenie)*, v ktorom uvedú na báze princípu „comply or explain“, do akej miery spoločnosť dodržiava jednotlivé princípy *Kódexu* pri správe a riadení spoločnosti. S cieľom zjednodušiť dotknutým spoločnostiam plnenie tejto povinnosti, CECGA pripravila prehľadné vzorové *Vyhlásenie* vychádzajúce z ustanovení *Kódexu* a platnej legislatívy.

Neskôr, v rokoch 2008 a 2009 asociácia zorganizovala pre dotknuté spoločnosti Semináre Corporate Governance, cieľom ktorých bolo poskytnúť účastníkom výklad k interpretácii jednotlivých princípov *Kódexu*. V priebehu roka 2008 sa asociácia zaoberala aj svojou „corporate identity“ a prijala nové logo, ktoré sa premietlo na dokumentoch asociácie a neskôr aj na anglickej verzii *Kódexu*. Nová identita asociácie však bola prijatá najmä so zámerom jej využitia na nových internetových stránkach CECGA. Po náročnej precíznej príprave bol členom asociácie predstavený nový design a funkcie internetových stránok na valnom zhromaždení v roku 2009.

Po ďalšom Seminári Corporate Governance v júni 2009 asociácia usporiadala v júli 2009 v Clube Penati neformálne stretnutie svojich členov, cieľom ktorého bola výmena názorov na význam dobrej správy a riadenia v čase finančnej a hospodárskej krízy a spôsoby, ktorými by bolo možné zvýšiť povedomie o princípoch Corporate Governance medzi vlastníkami a manažérmi spoločností a tým zlepšiť úroveň a transparentnosť spravovania spoločností na Slovensku. Aj na základe diskusií s členmi asociácie Správna rada prijala ponuku SAF podieľať sa na vydávaní periodika *Finančný manažér*, ktorý vychádza 4 krát do roka a v každom vydaní publikovať aktuálne príspevky členov

CECGA. Správna rada taktiež pristúpila k rokovaniam o uzatváraní Memoranda o porozumení s partnerskými inštitúciami, ktoré podporujú implementáciu princípov Corporate Governance pri správe rôznych typov spoločností. Doposiaľ CECGA podpísala Memorandum o porozumení s BCPB, s asociáciami SAF, AOCP a ISACA a s Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Asociácia je od svojho vzniku v kontakte s nadnárodnými inštitúciami Global Corporate Governance Forum, Washington a European Corporate Governance Institute, Brusel, na stránkach ktorých je umiestnená anglická verzia *Kódexu*. CECGA najaktívnejšie komunikuje s partnermi združenými v European Corporate Governance Codes Network, členmi ktorej sú autori národných kódexov členských štátov Európskej únie. Táto sieť poskytuje členom možnosť veľmi rýchlych a spoľahlivých konzultácií akýchkoľvek zámerov súvisiacich s problematikou Corporate Governance a tiež pôsobí ako spoločná európska platforma, ktorej skúsenosti a pripomienky využíva Európska komisia pri formulovaní európskych smerníc a nariadení.

Po niekoľkých rokoch uplatňovania princípov dobrej správy a riadenia v súlade s *Kódexom* začala v roku 2012 asociácia uskutočňovať prieskum úrovne zverejňovania *Vyhlásení* vo výročných správach. Na základe neuspokojivých výsledkov prieskumu sa asociácia rozhodla vyhodnotiť výsledky prieskumu a pozitívnym spôsobom motivovať spoločnosti k zvýšeniu kvality *Vyhlásení* udeľovaním „Ocenenia CECGA“ najúspešnejším spoločnostiam. Slávnostné odovzdávanie ocenení sa stretlo so záujmom médií a pozitívnym ohlasom monitorovaných spoločností, čo motivovalo asociáciu v tejto aktivite pokračovať. Výsledky prieskumov poukázali na potrebu vrátiť sa k organizovaniu diskusných fór a seminárov Corporate Governance. Asociácia preto v roku 2013 zorganizovala Corporate Governance Forum, na ktorom členovia CECGA odprezentovali široké spektrum tém počnúc legislatívnym rámcom Corporate Governance, pôsobnosťou členov orgánov spoločností, popisom rizík spojených s ich činnosťou, prístupom k výberu členov orgánov a zabezpečenia nástupníctva až po rozhodovanie správnych orgánov, ich kontrolné nástroje, základné princípy IT Governance, problematiku insolvenčie, zásady ochrany hospodárskej súťaže a to všetko doplnené praktickými skúsenosťami

z výkonu funkcie člena predstavenstva a dozornej rady akciovej spoločnosti. Začiatkom roka 2014 asociácia obnovila aj organizáciu Semináru Corporate Governance pre spoločnosti, ktoré zverejňujú *Vyhlásenie*. Členovia CECGA poskytli účastníkom výklad zákonov a predpisov, ktoré upravujú povinnosť zverejňovať *Vyhlásenie* a výklad interpretácie jednotlivých princípov *Kódexu* pre účely reportingu vo výročnej správe. Interaktívny priebeh a podnetná diskusia účastníkov oboch podujatí sú dôkazom potreby ich organizácie aj v budúcnosti s obmenou tém a zamerania na rôzne cieľové skupiny.

V najbližšom období bude v aktivitách asociácie rezonovať najmä téma aktualizácie Princípov OECD. Po vyhodnotení vývoja na finančných trhoch OECD pristupuje po 10 rokoch k aktualizácii Princípov Corporate Governance s cieľom pomôcť vládam v snahe zlepšiť legislatívny, regulačný a inštitucionálny rámec správy a riadenia spoločností a tým prispieť k ich ekonomickej efektívnosti, dlhodobo udržateľnému rastu a finančnej stabilite. Verejnú diskusiu OECD otvorila v marci 2014.

Výsledky desaťročného pôsobenia asociácie ukazujú, že napriek limitovaným personálnym a finančným kapacitám sa vďaka entuziazmu členov asociácie podarilo urobiť kus práce a dosiahnuť evidentný posun vo vnímaní témy Corporate Governance na Slovensku. Rovnako je zrejmé, že pôsobenie asociácie je „behom na dlhé trate“ a aj do budúcnosti bude ťažiskom jej aktivít participácia na aktivitách OECD a Európskej komisii, otváranie odborných diskusií, šírenie informácií, organizovanie vzdelávacích programov, pokračovanie v prieskumoch a hodnotení úrovne dodržiavania princípov správy a riadenia s cieľom zvyšovať otvorenosť, poctivosť a zodpovednosť manažérov spoločností v prospech transparentného a dôveryhodného podnikateľského prostredia na Slovensku.

*Autorkou článku je Barbora Lazárová
 podpredsedníčka Správnej rady
 a výkonná riaditeľka CECGA*